

Nota voor : vergadering algemeen bestuur

Datum : 9 december 2021

Onderwerp : Demarcatie taken en kosten kazernes VNOG

Agendapunt : 13.

Kenmerk : AB/2141

Portefeuillehouder: H.J. van Schaik

Bijlage: 1. Aanbiedingsbrief
2. Regeling Demarcatie taken en kosten kazernes VNOG, incl. toelichting en bijlagen

Inleiding

In 2010¹ heeft het algemeen bestuur afgesproken dat de kazernes in eigendom zijn en blijven van de gemeenten. In 2014 heeft het AB dit standpunt nogmaals bevestigd². Het onderhoud van de kazernes en de facilitaire diensten bleven de gemeenten na 2010 uitvoeren, zonder verrekening³.

Tussen de kazernes bestaan verschillen in de staat van onderhoud, faciliteiten, diensten, etc. Er zijn voor de 56 kazernes beperkt vastgelegde afspraken. Voor zover er afspraken over huisvestingstaken zijn, verschillen die per gemeente en soms ook per kazerne. Het ontbreken van uniformiteit binnen de VNOG leidt tot onduidelijkheid, discussies en gaat ten koste van de beheersbaarheid. Het kunnen waarmaken van de werkgeversverantwoordelijkheid van de VNOG moet hand in hand gaan met de grip die de gemeenten als eigenaar van de opstallen willen hebben op de huisvestings- en facilitaire taken en de daarmee gemoeide kosten.

Om hiertoe duidelijkheid te krijgen, is het project 'demarcatie huisvesting' eind 2014 gestart. De 'demarcatie' geeft aan welke partij (gemeente of VNOG) voor welke facilitaire c.q. huisvestingstaak in de kazernes verantwoordelijk is en deze bekostigt. Het project 'demarcatie' beoogt helderheid te bieden omtrent het gebruik, het beheer, de (financiële) verantwoordelijkheden en wederzijdse verwachtingen bij de kazernes.

Aan dit project is met onderbrekingen gewerkt; onderbrekingen als gevolg van reorganisaties, de financiële problemen in 2018 en het opstellen van de Toekomstvisie. Er zijn in de afgelopen jaren

¹ Vanwege de regionalisering (Wet Veiligheidsregio's per 1 oktober 2010, verplichte regionalisering vanaf 2014) moest het AB hierover een standpunt innemen.

² Alleen een viertal kazernes, waar voor de betreffende gemeente een BTW-naheffing dreigde, werden tijdelijk door de VNOG overgenomen en zullen na afloop van de BTW-naheffingsperiode (die per pand verschilt) weer terug gaan naar de gemeente. De kosten van deze kazernes worden één op één met de betreffende gemeente verrekend. Het betreft de kazernes Apeldoorn-Saba, Doetinchem, Harderwijk en Heerde. Inmiddels is Heerde alweer terug overgedragen. Daarnaast verloopt de exploitatie van de kazernes van Apeldoorn en Epe via de VNOG-begroting, maar die kosten worden vervolgens ook weer één op één met Apeldoorn en Epe verrekend.

³ Behalve bij die kazernes die een regionale kantoorfunctie vervullen. De gemeenten die deze functie aanbieden, krijgen hiervoor een huurvergoeding (betreft: Apeldoorn-Saba, Elburg, Doetinchem, Groenlo, Harderwijk, Zutphen).

diverse onderzoeken gedaan, er is veel informatie over de panden verzameld en recent zijn de nulmetingen uitgevoerd.

Nu ligt er een demarcatie-voorstel voor, in de vorm van een Regeling, die in samenwerking met de gemeentelijke specialisten (zowel gebouwbeheerders als financieel adviseurs) is opgesteld. De Regeling wordt ter instemming aan de colleges voorgelegd. De Regeling is nadrukkelijk niet een verordening of een contract of overeenkomst, maar een document waarmee het bestuurlijk commitment voor de afspraken en vervolgacties wordt vastgelegd.

Het basisuitgangspunt van de nieuwe Regeling is dat de gemeenten eigenaar blijven van de panden en de VNOG gebruiker is. In een aantal gemeenten worden delen van de kazerne ook voor gemeentelijk gebruik ingezet. In goede samenspraak tussen gemeente en VNOG blijft dit uiteraard mogelijk.

Advies-besluit

1. In te stemmen met de Regeling 'Demarcatie taken en kosten kazernes VNOG 2022'.
2. De Regeling ter instemming en ondertekening aan de colleges aan te bieden via bijgevoegde brief.
3. De voorzitter de Regeling te laten ondertekenen, nadat alle colleges hebben ingestemd met de Regeling en deze ondertekend retour hebben gestuurd.

Beoogd effect

Uniforme huisvestings-randvoorwaarden; greep ("control") voor gemeenten en VNOG op de daartoe uit te voeren werkzaamheden en te maken kosten.

Argumenten

1.1. De Regeling is tot stand gekomen na uitgebreide consultatie van zowel de gemeentelijke gebouwbeheerders, als de gemeentelijke financieel ambtenaren.

Er hebben vele sessies en werkoverleggen plaatsgevonden, zowel diverse keren individueel met elke gemeentelijke gebouwbeheerder afzonderlijk, via webinars voor alle gebouwbeheerders en financieel ambtenaren (FAO). Het CSO (gemeentesecretarissen) en het ROOV (gemeentelijke ambtenaren veiligheid) zijn geïnformeerd en op de hoogte gehouden van (de voortgang van) het proces.

De Regeling is voorbereid door een kleinere werkgroep, bestaande uit drie gebouwbeheerders en drie financieel ambtenaren uit gemeenten verspreid over de regio. Een concept van de Regeling is vervolgens ter consultatie aan de gebouwbeheerders en het FAO voorgelegd en opmerkingen zijn verwerkt. De Regeling die nu voorligt wordt gedragen door de betrokken vastgoedspecialisten en financials binnen de gemeenten en de VNOG.

1.2. Naar oordeel van de betrokken gemeentelijke en regionale specialisten biedt de Regeling werkbare, toekomstbestendige uitgangspunten en lost hij het demarcatievraagstuk op.

De Regeling is voorgelegd aan het FAO en de gemeentelijke gebouwbeheerders; zij staan positief tegenover deze Regeling.

1.3. De basisprincipes uit de Regeling sluiten aan bij de eerdere standpunten van het AB en scheppen voor iedereen de gewenste duidelijkheid over de taakverdeling, werkafspraken, te volgen processen, financiën, etc.

De voornaamste onderdelen uit de Regeling luiden op hoofdlijnen als volgt:

- Kazernes blijven in eigendom van de gemeenten;

- Gemeenten brengen waar nodig de kazernes op orde, zodanig dat deze voldoen aan (ARBO) wet- en regelgeving en zorgen dat deze op een sober en doelmatig niveau van onderhoud verkeren. Dit wordt binnen een termijn van drie jaar gerealiseerd (per 1-1-2025 klaar, zie agendapunt 12);
- Gemeenten dragen de kosten voor de gebouw-gebonden kosten;
- De VNOG vergoedt de gebouw-gebonden kosten voor de (gedefinieerde) regionale functies van de kazernes waar deze functies gesitueerd zijn;
- Gedefinieerde facilitaire taken en kosten worden met ingang van 2023 door de VNOG uitgevoerd en bekostigd; in ieder geval de eerste 2 jaar wordt dit specifiek gemonitord in het overleg van de financieel ambtenaren;
- Er komt een structureel werkoverleg tussen de gemeentelijke gebouwbeheerders en VNOG, waarin de plan-do-check-act cyclus voor de huisvestingstaken een plek vindt.

2.1. Het AB kan niet éézijdig een besluit nemen over de taakverdeling tussen regio en gemeenten; de gemeenten moeten hier ook mee instemmen.

Het is wenselijk dat de gemeenten zich op bestuurlijk niveau ook committeren aan de afspraken, zodat zoveel mogelijk voorkomen wordt dat er in de toekomst opnieuw onduidelijkheden of meningsverschillen kunnen ontstaan.

3.1. Alleen als alle 22 colleges instemmen, kan de Regeling van kracht worden en definitief ook door de VNOG ondertekend worden.

Als maar één college niet instemt c.q. wijzigingsvoorstellen heeft, zullen er opnieuw gesprekken met alle 22 gemeenten moeten gaan plaatsvinden. Het AB zal hier dan over worden geïnformeerd. Een dergelijke extra overlegronde zal, al naar gelang hoe snel hij kan verlopen, effect hebben op de startdatum van de werkafspraken en de planning van het vervolgtraject (zie ook hierna).

Kanttekeningen

1.1. Een paar gebouwbeheerders hebben voorgesteld om de afspraken in de vorm van overeenkomsten vast te leggen en niet in de vorm van een Regeling.

Dit betreft onder andere de gemeente Apeldoorn. Apeldoorn heeft momenteel de huisvestingsafspraken met de VNOG in huurovereenkomsten vastgelegd. Er wordt onder andere verwezen naar een mogelijk conflict met de Wet markt & overheid, als er geen overeenkomsten zouden zijn.

De demarcatie-afspraken die opgenomen zijn in de concept-Regeling, zijn te beschouwen als een eenvoudige versie van het model Huurovereenkomst Kantoorruimte zoals door de ROZ (Raad voor Onroerende Zaken) is opgesteld.

De vraag is gesteld, waarom gekozen wordt voor een Regeling in plaats van een overeenkomst. Vooropgesteld: beide is mogelijk. De wijze waarop de afspraken worden vastgelegd, publiekrechtelijk of privaatrechtelijk, heeft noch gevolgen voor de inhoud van de afspraken, noch budgettaire gevolgen voor de gemeenten.

Aan de keuze die nu voorligt voor een publiekrechtelijke regeling in plaats van een overeenkomst, ligt een aantal argumenten ten grondslag.

Het publiekrecht is leidend in de verhoudingen tussen de gemeenten en de veiligheidsregio. Dit blijkt allereerst uit de deelname van de gemeenten aan de Gemeenschappelijke Regeling VNOG, die steunt op de Wet veiligheidsregio's. Bovendien zijn de demarcatie-afspraken een uitwerking van hetgeen bepaald is in artikel 23, tweede lid, Gemeenschappelijke Regeling VNOG; een publiekrechtelijke regeling.

Bij demarcatie van de huisvestingstaken streven VNOG en gemeenten naar eenduidige en uniforme afspraken. Gemeentelijk eigenaarschap en eigendom gaan daarbij hand in hand met kazernes, werkplaatsen en kantoren die een regionaal georganiseerde brandweezorg ondersteunen. Het vastleggen van deze afspraken vanuit bovenstaand kapstokartikel uit onze Gemeenschappelijke Regeling VNOG past beter dan een set met 22 bilaterale overeenkomsten tussen de VNOG en iedere gemeente afzonderlijk. Ook met het oog op bestuurlijke betrokkenheid is een Regeling beter passend. Op dit moment is bij de meerderheid van de gemeenten in de VNOG geen sprake van een huur- of bruikleenovereenkomst.

Ook voor de kosten streeft de VNOG samen met de gemeenten naar uniformiteit in de werkwijze. Het is niet in het belang van gemeenten en de VNOG dat bestaande financiële constructies voor de betaling van huur in stand gelaten worden, terwijl er de facto geen kosten worden gerekend⁴. In de voorliggende (publiekrechtelijke) Regeling wordt voorgesteld de kosten van het regionaal gebruik van m.n. kantoren in de VNOG begroting op te nemen.

De Wet markt en overheid speelt in deze geen rol; de VNOG heeft geen commercieel oogmerk of belang. Ook profiteert de VNOG niet financieel van een Regeling ten opzichte van overeenkomsten. De VNOG is een bij wet ingestelde gemeenschappelijke regeling waaraan 22 gemeenten deelnemen, zonder winstogmerk.

Bovenstaande is ook opgenomen in de toelichting op de Regeling.

3.1. Na definitieve vaststelling begint het werken volgens de demarcatie in de praktijk en zullen de vervolgstappen worden gezet die in de Regeling staan beschreven.

In de praktijk zal blijken of alle ontworpen werkwijzen voldoen en alle onderwerpen nu duidelijk zijn, of dat (op termijn) toch nog bijsturing / aanvulling nodig is. In de Regeling zijn checks en werkprocedures opgenomen om hierin te voorzien. Verder moeten de vervolgstappen worden uitgevoerd die in de Regeling zijn opgenomen. Zie hieronder onder "Uitvoering".

Uitvoering/ communicatie/ inwerkingtreding

In de Regeling is beschreven hoe de samenwerking tussen gemeenten en VNOG zal gaan verlopen en staan afspraken over werkoverleggen, wederzijdse informatieplicht en een escalatiemodel bij onenigheden. Deze samenwerking gaat direct in nadat alle partijen ondertekend hebben.

Ook staan in de Regeling de te zetten vervolgstappen, waaronder:

- De afspraak dat de gemeenten ervoor zorgen dat binnen drie jaar (gereed per 1-1-2025) de kazernes qua wet- en regelgeving en qua onderhoudsniveau (niveau sober en doelmatig) op orde zijn gebracht, waar dit nu nog niet het geval is. Sommige gemeenten zullen hiervoor (voor eigen rekening) investeringen moeten doen in hun kazerne(s) (zie ook agendapunt 12).
- De afspraak dat per 2023 de in de Regeling aangegeven facilitaire taken door de gemeenten aan de VNOG worden overgedragen, zodat de VNOG deze taken per 2023 kan gaan uitvoeren. Dit wordt geregeld via een begrotingswijziging die in 2022 ter behandeling aan het AB en de gemeenten zal worden voorgelegd.
- De afspraak om per 2023 de vergoeding van de kosten voor kazernes met een regionale functie vanuit de VNOG aan de betreffende gemeenten te geven. Er bestaat momenteel al een historisch gegroeide lump-sum vergoeding. In de nu voorliggende Regeling wordt de grondslag bepaald voor een eenvoudige bepaling van de vergoeding voor nu in samenspraak met gemeenten

⁴ Nu betaalt de VNOG aan de afdeling Vastgoed van de gemeente Apeldoorn huur voor alle kazernes in gebruik bij de VNOG, welke huur echter 1:1 door de afdeling Financiën van Apeldoorn aan de VNOG wordt vergoed ("rondpompen van geld").

gedefinieerde regionale functies. Financiële effecten worden in de loop van 2022 geregeld via genoemde begrotingswijziging.

Rapportage/ evaluatie

De in de Regeling beschreven vervolgstappen komen terug in het AB. Daarnaast wordt de komende jaren in de reguliere P&C-documenten gerapporteerd op de voortgang en hoe de samenwerking in de praktijk verloopt.

Personele consequenties

Er komen per 2023 meer/nieuwe (facilitaire) taken bij de VNOG te liggen. Daar staat tegenover dat de inspanningen om overzicht, ordening en overleg te realiseren moeten leiden tot kwaliteit van het beheer en tot doelmatigheid. Daarmee is nog niet gezegd dat de huidige (start) vastgoedformatie van de VNOG op niveau is. In de kadernota 2022-2025 was dit punt reeds als nader uit te werken ("P.M.") opgenomen. In de nieuwe kadernota wordt het onderwerp opnieuw voorgelegd inclusief een voorstel.

Financiële consequenties

De omvang van de extra kosten die in de begroting van de VNOG vallen komt, na een eerste schatting en op basis van informatie van de gemeenten, uit op circa € 2,3 miljoen per jaar. Om hier een betere inschatting van te maken, maakt de VNOG nog gebruik van informatie van alle gemeenten en zal hier landelijke kengetallen en normen bij betrekken. De kosten worden integraal onderdeel van de VNOG-begroting en worden, als onderdeel van de gemeentelijke bijdrage, gedragen door de deelnemende gemeenten (verdeeld over de gemeenten conform de algemene financiële verdeelsleutel). De gemeentelijke bijdrage zal hierdoor stijgen; hier staat tegenover dat de gemeenten de betreffende facilitaire kosten voor de kazernes kunnen schrappen uit de gemeentelijke begroting. Grosso modo verloopt dit voor de gemeenten daarom budgettair neutraal. Via een begrotingswijziging in 2022 wordt dit geregeld; per 2023 gaat de nieuwe taakverdeling dan in.

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland;

Bijeen in de vergadering d.d. 9 december 2021;

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur d.d. 18 november 2021;

Besluit:

1. In te stemmen met de Regeling 'Demarcatie taken en kosten kazernes VNOG 2022'.
2. De Regeling ter instemming en ondertekening aan de colleges aan te bieden via bijgevoegde brief.
3. De voorzitter de Regeling te laten ondertekenen, nadat alle colleges hebben ingestemd met de Regeling en deze ondertekend retour hebben gestuurd.

De secretaris

De voorzitter

drs. D.G.L. Kransen

A.J.M. Heerts

Apeldoorn, 9 december 2021

Bijlage 1. Aanbiedingsbrief aan colleges

Aan: de colleges van de deelnemende gemeenten van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

Onderwerp: Demarcatie kazernes met VNOG

Bijlagen: Regeling

Behandelaar: M. Rademaker

Geacht college,

De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) verzorgt de brandweezorg in uw gemeente en maakt daarvoor gebruik van uw brandweerkazerne(s). Over het gebruik/beheer van de kazernes ontstaan soms onduidelijkheden tussen gemeenten en VNOG, omdat de taakverdeling hieromtrent niet altijd helder is of is vastgelegd. Al enige jaren loopt er een project om deze duidelijkheid te krijgen ('project demarcatie').

Bij deze brief treft u een Regeling aan waarmee wij de taakverdeling tussen de gemeenten en VNOG wederzijds kunnen vastleggen, alsook werkwijzen en toekomstige inspanningen. Zo ontstaat er dan voor alle betrokkenen de gewenste duidelijkheid. Wij verzoeken u om in te stemmen met de Regeling en deze te ondertekenen en naar ons te retourneren.

De Regeling is na uitgebreide consultatie van zowel de gemeentelijke gebouwbeheerders en de gemeentelijke financieel ambtenaren tot stand gekomen. Naar oordeel van alle betrokken gemeentelijke en regionale specialisten biedt de Regeling werkbare, toekomstbestendige uitgangspunten en lost hij de onduidelijke situatie op.

In de Regeling staan, naast de taakverdeling, ook praktische werkafspraken, een escalatieprocedure en de nog te zetten komende stappen, waaronder het commitment van de gemeenten om binnen drie jaar (gereed per 1-1-2025) de kazernes op orde te brengen, waar dit nu nog niet het geval is.

Verder zal er een taakoverdracht plaatsvinden van gemeenten naar VNOG, zodat de VNOG bepaalde facilitaire taken (zoals opgenomen in de Regeling) voortaan kan gaan uitvoeren (beoogd: per 2023). VNOG zal de kosten van deze taken, als onderdeel van de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage, bij de 22 gemeenten in rekening brengen, verdeeld over de gemeenten conform het reguliere financiële verdeelmodel. De VNOG begroting zal in omvang stijgen, maar de gemeenten kunnen voortaan deze facilitaire kosten uit hun eigen gemeentelijke begroting schrappen. Dit alles zal worden ingeregeld via een separate begrotingswijziging die nog in de loop van 2022 aan u zal worden voorgelegd.

Tenslotte is in de Regeling de vergoeding voor gemeenten, die voorzien in een regionale kantoorfunctie, up-to-date gebracht.

Het algemeen bestuur van de VNOG heeft op 9 december 2021 met de Regeling ingestemd. Wij verzoeken u om ook met de Regeling in te stemmen en deze te ondertekenen en aan ons te retourneren. Als wij van alle 22 colleges een ondertekend exemplaar terug hebben ontvangen, zullen ook wij de Regeling ondertekenen. U ontvangt daarna van ons een afschrift van een volledig ondertekend exemplaar.

De werkafspraken gaan direct in nadat alle colleges en wij hebben getekend. Alleen als alle 22 colleges kunnen instemmen, kan de Regeling van kracht worden en kunnen wij komen tot een uniforme werkwijze. Mochten één of meer colleges niet kunnen instemmen, dan zullen wij opnieuw met alle 22 gemeenten in overleg treden.

Wij hopen echter dat iedereen zich na het zorgvuldige voortraject kan vinden in de Regeling en dat hiermee de duidelijkheid wordt bereikt waar door ons allen lang naar gestreefd is. Wij kijken uit naar een goede samenwerking in de toekomst.

Hoogachtend,
Het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland,

drs. D.G.L. Kransen,

A.J.M. Heerts,

secretaris

voorzitter

Regeling Demarcatie taken en kosten kazernes 2022

25 november 2021

Gelet op dat:

- de 22 gemeenten van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) en de VNOG-organisatie de uniforme huisvestings-randvoorwaarden willen creëren waarin het werk van de VNOG conform wet- en regelgeving verricht kan worden;
- de gemeenten en de VNOG greep (“control”) willen hebben op de daartoe uit te voeren werkzaamheden en te maken kosten;
- de gemeenten en de VNOG duidelijkheid willen hebben omtrent de taakverdeling in de kazerne(s) tussen de gemeente en de VNOG wat betreft het gebruik, beheer, facilitaire diensten, financiële verantwoordelijkheden en wederzijdse verwachtingen;
- de gemeenten en de VNOG werkafspraken, procedures en vervolgacties vast willen leggen;

komen de VNOG en de 22 deelnemende gemeenten aan de VNOG het volgende overeen:

Afspraken

1. De eigendom van brandweerkazernes berust bij ieder van de deelnemende gemeenten. Voor zover de eigendom nu nog bij de VNOG berust, wordt deze overgedragen naar de betreffende gemeenten conform de daarover afgesproken planning (Harderwijk, Doetinchem, Apeldoorn-Saba). De VNOG maakt samen met de gemeenten de strategische keuze om gebruiker te zijn van brandweerkazernes en geen eigenaar. Bij nieuwbouw en verbouw werken gemeente en VNOG wel nauw samen, zoals al jarenlang gebruikelijk is.
 - a. Als gebouweigenaar behoudt de gemeente altijd de vrijheid om, aanvullend op de minimale eisen die voor alle kazernes gelden, extra aanvullende zaken voor de vrijwilligers in de kazerne te regelen, keuzes te maken over aanvullende inrichting, etc. Hieronder valt ook de keuzevrijheid om het pand zelf te benutten mits het primaire gebruik als brandweerkazerne niet wordt belemmerd.
2. De termijn, waarbinnen aan de wettelijke eisen, zowel qua functionele indeling als qua staat van onderhoud van kazernes wordt voldaan, wordt vastgesteld op 3 jaar (gereed per 1-1-2025). Gemeenten verplichten zich te bewerkstelligen dat per 2025 alle kazernes voldoen.
 - a. Bij een nieuwbouwtraject, dat omvangrijker is dan verbouw van een bestaande kazerne waardoor oplevering na 1 januari 2025 zou kunnen plaatsvinden, wordt in onderling overleg tussen VNOG en de betreffende gemeente toegewerkt naar een zo snel mogelijke realisatie van het uniforme niveau van functionaliteit en onderhoud, desnoods via een tussenoplossing.
3. De norm voor de technische staat van onderhoud van de kazernes wordt bepaald op “sober en doelmatig” (NEN2767 RVB Boei, niveau 3, in stand houden).
4. Een gestructureerd ambtelijk overleg tussen het betrokken team van de VNOG en de gebouwbeheerders van de verschillende gemeenten wordt ingericht, conform de toelichting op deze Regeling.
5. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het opstellen van een MJOP per kazerne (meerjarig onderhoudsplan), zodanig dat deze eenvoudig vergelijkbaar zijn met de gehanteerde VNOG brede werkwijze zoals toegepast bij de nulmeting begin 2021, gericht op brandweerkazernes (in de lijn van de gehouden nul- en conditiemeting uit 2021). Dit gebeurt op basis van onafhankelijke

inspectie en in een frequentie conform het landelijke Besluit begroting en verantwoording (BBV) (of vaker). Het MJOP wordt voor vaststelling afgestemd met de VNOG (ter instemming) in het overleg als bedoeld in afspraak 4.

6. De voortvloeiende aanpassingen aan de gebouwen uit de RI&E's van 2017 worden besproken tussen de VNOG en de betreffende gemeentelijke gebouwbeheerder en worden, voor zover van toepassing, meegenomen in het MJOP.
7. Het volledige onderhoud van de kazernes (terreinen, gebouwen, installaties) wordt uitgevoerd door de gemeenten, als eigenaar van de gebouwen. De VNOG is als gebruiker actief betrokken bij de uitvoering, o.a. om de operatie (repressieve taak) te kunnen waarborgen. Over de uitvoeringsbegeleiding worden vooraf praktische afspraken gemaakt, waaronder: toegang verlenen, aanwezigheid tijdens werkzaamheden, vraagbaak voor de uitvoerder tijdens de werkzaamheden en acceptatie van uitgevoerde werkzaamheden.
8. De kosten voor regionale functies in de kazernes worden per 2023 opgenomen in de VNOG begroting en vergoed aan de gemeenten. Als regionale functies gelden:
 - Kantoren (excl. de kantoorruimte voor de postcommandant & de bevelvoerder en kantine/lesruimte) en vergaderruimten;
 - Werkplaatsen onderhoud voertuigen (aangewezen in Toekomstvisie VNOG);
 - Ademluchtwerkplaatsen (aangewezen in Toekomstvisie VNOG).
9. Calamiteitenonderhoud wordt geregeld in onmiddellijk overleg tussen de gemeenten en de VNOG.
10. Bij spoedeisende calamiteiten kan de VNOG rechtstreeks opdracht geven aan de leverancier, waarbij de VNOG de gemeentelijke gebouwbeheerder z.s.m. informeert.
 - a. De gemeente draagt zorg voor (en beheert) een actuele lijst met de leveranciers met wie de gemeente zaken doet en, indien van toepassing, de contactgegevens van het calamiteitenpiket van de gemeente, en stelt deze lijst beschikbaar aan de VNOG.
11. De uitvoering en bekostiging van bepaalde facilitaire taken (zie de toelichting op deze Regeling en bijlage 2) geschiedt per 2023 door de VNOG. De facilitaire kosten worden integraal onderdeel van de VNOG-begroting en worden op begrotings- en rekeningbasis via de algemene verdeelsleutel gedragen door de deelnemende gemeenten. De gemeentelijke bijdrage zal hierdoor per 2023 stijgen; hier staat tegenover dat de gemeenten de betreffende facilitaire taken en bijbehorende kosten voor de kazernes kunnen schrappen uit de gemeentelijke begroting.
12. De energielasten en duurzaamheidsinvesteringen komen voor rekening van de gemeenten, met uitzondering van de panden met een regionale functie. Daar zal, gelijk aan de verdeling van gebouw-gebonden kosten, een verrekening plaatsvinden op basis van m2. De VNOG en de gemeenten maken afspraken over energiezuinig gebruik van de locaties.
 - a. Gemeenten en VNOG streven naar duurzame panden en een duurzaam gebruik hiervan, zodat voldaan wordt aan de wettelijke verplichtingen die hiervoor gelden voor gebouweigenaar, respectievelijk gebruiker. In onderling overleg, onder andere in het overleg als genoemd in afspraak 4, wordt afgestemd welke acties minimaal nodig zijn om aan de eigen verplichtingen te voldoen en welke acties daar bovenop mogelijk of wenselijk zijn om eventueel verdere stappen te zetten.
13. De eerste 2 jaar zullen de facilitaire kosten specifiek worden gemonitord door het Financieel Ambtenaren Overleg (FAO) dat de VNOG periodiek voert met de gemeentelijke financieel ambtenaren en in de P&C documenten van de VNOG.

14. De VNOG zal een voorstel doen over uniform toegangsbeheer ter vergroting van de fysieke en informatieveiligheid. De gemeente behoudt als gebouweigenaar te allen tijde toegang tot de plaatselijke kazernes. De kosten worden in de begroting van de VNOG opgenomen.
15. Voorzieningen en aanpassingen op initiatief c.q. eigen beleid van de VNOG voor alle, respectievelijk een deel van de kazernes, worden in beginsel bekostigd door de VNOG.
16. Indien blijvend/herhaaldelijk niet voldaan wordt aan de afspraken in deze Regeling of er is sprake van een geschil en er wordt in het dagdagelijkse en gestructureerde ambtelijke overleg geen oplossing gevonden, is escalatie naar bestuurlijk niveau mogelijk. Dit kan zowel door de VNOG als door de gemeente(n) geïnitieerd worden. In het uiterste geval geldt de geschillenregeling zoals opgenomen in de Gemeenschappelijke Regeling VNOG.
17. In de P&C documenten van de VNOG zal onder de paragraaf Bedrijfsvoering een onderdeel "Vastgoed & Facilitair" worden opgenomen, waarin over de voortgang wordt gerapporteerd.
18. Wijzigingen of aanvullingen op deze Regeling kunnen in het overleg zoals beschreven in afspraak 4 door elke partij worden ingebracht en daar worden besproken. In gezamenlijkheid wordt daar bepaald hoe wijzigingen en aanvullingen worden vastgelegd en of het nodig is om vastlegging weer via de colleges van de deelnemende gemeenten en het algemeen bestuur van de VNOG te laten verlopen.

Aldus besloten door:

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente _____

in de vergadering van _____

secretaris

burgemeester

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

in de vergadering van 9 december 2021 en ondertekend op _____

De secretaris

De voorzitter

drs. D.G.L. Kransen

A.J.M. Heerts

Toelichting

Algemeen

De demarcatie-afspraken zijn vastgelegd in een Regeling (publiekrecht) en niet in een overeenkomst (privaatrecht). De wijze waarop de afspraken worden vastgelegd, publiekrechtelijk of privaatrechtelijk, heeft noch gevolgen voor de inhoud van de afspraken, noch budgettaire gevolgen voor de gemeenten. Er ligt een aantal argumenten ten grondslag voor een publiekrechtelijke regeling:

- Het publiekrecht is leidend in de verhoudingen tussen de gemeenten en de veiligheidsregio. Dit blijkt allereerst uit de deelname van de gemeenten aan de Gemeenschappelijke Regeling VNOG, die steunt op de Wet veiligheidsregio's. Bovendien zijn de afspraken in de Regeling Demarcatie een uitwerking van hetgeen bepaald is in artikel 23, tweede lid, Gemeenschappelijke Regeling VNOG; een publiekrechtelijke regeling.
- Bij demarcatie van de huisvestingstaken streven VNOG en gemeenten naar eenduidige en uniforme afspraken. Gemeentelijk eigenaarschap en eigendom gaan daarbij hand in hand met kazernes, werkplaatsen en kantoren die een regionaal georganiseerde brandweezorg ondersteunen. Het vastleggen van deze afspraken vanuit bovenstaand kapstokartikel uit de Gemeenschappelijke Regeling VNOG past beter dan een set met 22 bilaterale overeenkomsten tussen de VNOG en iedere gemeente afzonderlijk. Ook met het oog op bestuurlijke betrokkenheid is een Regeling beter passend.
- De demarcatie-afspraken die opgenomen zijn in de Regeling zijn op inhoud te beschouwen als een eenvoudige versie van het model Huurovereenkomst Kantoorroimte zoals door de ROZ (Raad voor Onroerende Zaken) is opgesteld. Een doublecheck op dit punt is uitgevoerd vanuit het ambtelijk vooroverleg met gemeenten, dat ten grondslag ligt aan de regeling.
- De Wet markt en overheid speelt in deze geen rol; de VNOG heeft geen commercieel oogmerk of belang. Ook profiteert de VNOG niet financieel van een Regeling ten opzichte van overeenkomsten. De VNOG is een bij wet ingestelde gemeenschappelijke regeling waaraan 22 gemeenten deelnemen, zonder winst oogmerk.

Per afspraak

Afspraak 1. Juridisch kader; eigendom

1. In de Gemeenschappelijke Regeling VNOG is ten aanzien van onroerende (en roerende) zaken het volgende bepaald.

Artikel 23

Gevolgen voor de roerende en onroerende zaken

1. *De veiligheidsregio maakt bij de uitoefening van de brandweezorg gebruik van de roerende en onroerende zaken, die in eigendom toebehoren aan ieder van de gemeenten en klaarblijkelijk zijn bestemd voor de uitoefening van de brandweezorg.*
2. *De veiligheidsregio maakt nadere afspraken met de gemeenten, ieder voor zover bevoegd, met betrekking tot het gebruik van de in het eerste lid bedoelde roerende en onroerende zaken.*
3. *De colleges, ieder voor zover bevoegd, houden de in het eerste lid bedoelde roerende en onroerende zaken in stand ten behoeve van de uitoefening van de brandweezorg tot het moment dat nadere afspraken zijn gemaakt met de veiligheidsregio over de eigendomsverhoudingen of de beheersovereenkomsten.*
4. *Tot de nadere afspraken behoren in ieder geval afspraken over de wijze waarop en de mate waarin de veiligheidsregio treedt in de rechten en plichten van de betreffende gemeenten.*

2. De VNOG is als werkgever verantwoordelijk voor het garanderen van arbeidsomstandigheden die voldoen aan de wet- en regelgeving voor *alle* beroeps- en vrijwillige medewerkers. Vanuit die positie en voorts gegeven de geconstateerde ongelijke functionele en technische staat van de kazernes in de verschillende gemeenten, is een overgang van de eigendom van vastgoed naar de VNOG niet gewenst. Daarmee wordt tevens vermeden dat de VNOG, bij bijvoorbeeld ver- of nieuwbouw vraagstukken, een rol krijgt in ruimtelijke versus financiële afwegingen binnen een gemeente en tussen deelnemende gemeenten, die niet passend is in onze regio. Deze constatering leidt tot **afspraken 1** dat de eigendom van brandweerkazernes berust bij ieder van de deelnemende gemeenten.

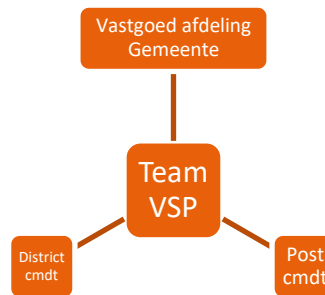
Afspraak 2. en 3. Instandhouding: wettelijke eisen; streeftermijn; onderhoudsnorm; duurzaamheid

3. De gemeenten blijven verantwoordelijk voor de instandhouding van de kazernes voor de brandweezorg, uiteraard binnen de kaders van wet- en regelgeving. Zoals bekend wordt thans niet overal voldaan aan de wettelijke eisen. Deze constatering leidt tot **afspraken 2** dat de gemeenten en de VNOG een termijn van drie jaar vaststellen, waarbinnen aan deze eisen, zowel qua functionele indeling als qua staat van onderhoud, wordt voldaan. Gemeenten verplichten zich te bewerkstelligen dat per 2025 alle kazernes hieraan voldoen. Gemeenten nemen in hun (duurzaam) MJOP de wettelijke eisen en eventueel eigen beleid ten aanzien van duurzaamheid op (zie ook afspraak 4 en 12).
4. **Afspraak 3** is dat de norm voor de technische staat van onderhoud wordt bepaald op “sober en doelmatig” (NEN2767 RVB Boei, niveau is 3, in stand houden).
5. Hiermee wordt invulling gegeven aan lid 3 van bovengenoemd artikel 23 van de Gemeenschappelijke Regeling VNOG. De overige afspraken geven invulling aan lid 2 van artikel 23.

Afspraak 4. Overleg & Sturing

6. De deelnemende gemeenten en de VNOG willen gezamenlijk in control blijven/komen op het gebied van het vastgoed. In control blijven/komen gaat altijd in dialoog.
7. Daarom staat in **afspraken 4** om een gestructureerd ambtelijk overleg tussen het betrokken team van de VNOG en de verschillende gemeentelijke gebouwbeheerders in te richten.
8. Deze overlegstructuur bestaat minimaal uit:
 - a. twee maal per jaar (voorjaar en najaar) zal/zullen één of twee leden van het VNOG team VSP (Vastgoed, Services en Projecten), eventueel aangevuld met de postcommandanten in de betreffende gemeente) en de gebouwbeheerder van die gemeente, een overleg voeren. In één van deze overleggen zal in elk geval het onderhoud, zoals verwoord in de MJOP's, voor het daaropvolgende jaar c.q. jaren (jaarplan) worden besproken. Het team VSP haalt gebruikersinformatie en –vragen op bij de afdeling Brandweezorg, waarin de districts- en postcommandanten een plaats hebben. Gebruikersinformatie is immers nuttig en nodig om een plan op te stellen. Bovendien kunnen in dit overleg afspraken gemaakt worden over de (globale) planning van de werkzaamheden e.d., zodat hier over en weer praktisch rekening mee kan worden gehouden. In het voorjaarsoverleg worden onder andere de werkzaamheden van het afgelopen jaar geëvalueerd (PDCA-cyclus). Een ander belangrijk onderwerp om te bespreken in de overleggen vormt het thema duurzaamheid (zie ook afspraak 12): verplichtingen en verdere mogelijkheden voor verduurzaming kunnen worden besproken, (vervolg) acties kunnen worden uitgezet, ervaringen kunnen worden uitgewisseld en er kan van elkaar worden geleerd. Er gelden wettelijke verplichtingen op dit onderwerp voor gebouweigenaren c.q. gebruikers waar minimaal aan voldaan moet worden; hierover en over opties om mogelijk verdere stappen te zetten, vindt afstemming plaats.

De sturings-, informatie- en verantwoordingslijn loopt als volgt:

- b. Voor de agenda en verslaglegging van deze gesprekken wordt gebruik gemaakt van een nader te ontwikkelen format, zodat zeker wordt gesteld dat alle relevante punten worden besproken en afgesproken.
 - c. éénmaal per jaar een *gezamenlijk overleg* / webinar met leden van het team VSP en van elke gemeente een afgevaardigde gebouwbeheer en financiën; zo'n bijeenkomst heeft in de aanloop naar deze Regeling zijn waarde bewezen.
9. In de eerste twee jaar van uitvoering wordt de werking van deze overlegstructuur – met gebruik van deze formats/verslagen – gevolgd door een “kleine slimme groep” (KSG) van vastgoed- en financiële adviseurs van zowel de gemeenten als de VNOG. Deze KSG – die een rol heeft gespeeld in het voorbereiden van deze Regeling – kan op basis hiervan adviseren aan management en bestuur van de VNOG over eventueel wenselijke bijstellingen van de werkwijze. De voorzitter van het FAO (een gemeentesecretaris) wordt hiervan op de hoogte gehouden, opdat deze de gemeentesecretarissen kan informeren.

Nul- en conditiemeting 2021

10. In het eerste kwartaal 2021 zijn alle panden in gebruik bij de VNOG bezocht en is een nul- en conditiemeting uitgevoerd waarbij gebruik is gemaakt van reeds beschikbare informatie bij de gemeenten. Daarmee is een startdocument vervaardigd dat inzicht geeft in de functionaliteit en staat van onderhoud van alle gebouwen.
11. Voor de korte termijn is deze nul- en conditiemeting de basis voor de onderlinge dialoog. In 2021 vonden in enkele rondes overleggen plaats met de individuele gemeenten, om de uitkomsten van de nul- en conditiemeting te valideren.
12. De ingrediënten van deze nul- en conditiemetingen waren:
 - Quick Scan (2020);
 - VP Controle (wet- en regelgeving);
 - RI&E (ARBO) (2017);
 - Signaleringsdocument (NEN 2767 RVB Boei – (brand, onderhoud, energie & informatie);
 - MJOP (NEN2767 RVB Boei, vastgesteld onderhoudsniveau is 3: in stand houden);
 - Elektrotechnische keuring (NEN 3140);
 - Legionella preventie;
 - Inmeten bvo/vvo (NEN 2580).

13. Samenvatting nul- conditiemetingen:

De VNOG gebruikt voor haar bedrijfsvoering 56 brandweerposten, zie bijlage 1. Naar aanleiding van de gehouden nul- en conditiemeting komt het volgende beeld naar voren. Er zijn:

- brandweerposten die voldoen aan de functionele eisen die de VNOG stelt aan een brandweerpost op basis van wettelijke vereisten en uniforme werkwijzen, wellicht dat hier nog wel mogelijkheden zijn in het kader van duurzaamheid;
- brandweerposten die door gemeenten reeds gepland staan om binnen 5 jaar vervangen te worden door nieuwbouw c.q. waarvan nieuwbouw inmiddels loopt;
- brandweerposten die uitgebreid dienen te worden, dan wel vervangen te worden als gevolg van het vastgestelde spreidings- & dekkingsplan (Toekomstvisie VNOG);
- brandweerposten die in meer of mindere mate niet voldoen aan de functionele eisen die de VNOG stelt aan een brandweerpost op basis van wettelijke vereisten en uniforme werkwijzen. Hiervoor zal door gemeenten in afstemming met VNOG per brandweerpost een plan gemaakt worden op welke wijze deze als nog binnen nu en 3 jaar hieraan gaan voldoen.

Het onderhoud van gebouwen, installaties en terreinen is gemiddeld op conditieniveau 3.

Afspraak 5. MJOP

14. Als basis voor het onderhoud dient het (wettelijk voorgeschreven) MJOP (in sommige gemeenten: Duurzaam MJOP genoemd). In dit document wordt inzicht gegeven in het te verwachten onderhoud over een periode van tenminste 20 jaar. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het opstellen van de MJOP's, zodanig dat deze eenvoudig vergelijkbaar zijn met de gehanteerde VNOG brede werkwijze gericht op brandweerkazernes (in de lijn van de in 2021 gehouden nul- en conditiemeting, **afpraak 5**). Dit kan hand in hand gaan met het door gemeenten in één opdracht laten opstellen van MJOP's voor al het maatschappelijk vastgoed van hun gemeente.
15. De MJOP's worden overeenkomstig de wet (het Besluit begroting en verantwoording (BBV) artikel 12, en de daaruit voortvloeiende "stellige uitspraken" in de Notitie materiële vaste activa) om de 5 jaar geactualiseerd (of vaker). Deze actualisatie wordt gebaseerd op een inspectie door een extern bureau (waarborging van objectiviteit). De gemeente bepaalt de keuze voor dit bureau. Het staat individuele gemeenten vrij om een kortere periode voor actualisatie te kiezen.
16. Het MJOP geeft inzicht in:
 - het volledige onderhoud van een pand (dagelijks / klachten / storingsonderhoud, preventief / vervangingsonderhoud en groot onderhoud), eventueel aangevuld met kosten voortvloeiend uit keuringen, etc., zoals NEN 3140; vluchtweg/noodverlichting; brandblusmiddelen; legionella; valbeveiliging, etc.;
 - de daarmee gepaard gaande financiën en dient, voor zover van toepassing, als grondslag voor de berekening van de hoogte van de jaarlijkse dotatie aan de voorziening onderhoud of anderszins;
 - voor de eerstkomende 20 jaar inzicht in het jaar van uitvoering (eerste 10 jaar in detail, daarna op hoofdelementen).

Afspraak 6. RI&E

17. In 2017 zijn in opdracht van de VNOG, RI&E's (ARBO) voor alle gebouwen opgesteld door een externe partij. De uit deze RI&E's voortvloeiende aanpassingen aan de betreffende gebouwen zijn nog niet overal opgepakt. De noodzakelijke aanpassingen aan functionaliteit en veiligheid worden besproken tussen leden van het team VSP en de betreffende gebouwbeheerder. De punten uit de RI&E worden voor zover van toepassing meegenomen in het MJOP (**afpraak 6**).
18. Met inachtneming van o.a. aanbestedingsbeleid en financieel beleid van gemeenten, zullen afspraken gemaakt worden, opdat binnen 3 jaar de geconstateerde gebreken opgelost worden, dus uiterlijk per begin 2025.

Afspraak 7. en 8. De demarcatie van gebouw-gebonden taken en kosten

19. Conform **afspraken 7** wordt het volledige onderhoud van de kazernes (terreinen, gebouwen, installaties) uitgevoerd door de gemeenten, als eigenaar van de gebouwen. De gemeente is opdrachtgever voor het onderhoud aan aannemers e.d.
20. Dit onderhoud wordt uitgevoerd, opdat voldaan zal worden aan voornoemde wettelijke eisen, waaronder aanbieden van schoon drinkwater (waterleidingwet); veilige elektrische installaties (NEN 3140).
21. Conform **afspraken 8** worden de kosten van onderhoud voor regionale functies in de kazernes vanuit de VNOG begroting vergoed aan de gemeenten. Als regionale functies gelden hierbij:
 - *Kantoren* (excl. de kantoorruimte voor de postcommandant & de bevelvoerder en kantine/lesruimte) en vergaderruimten;
 - *Werkplaatsen onderhoud voertuigen* (aangewezen in Toekomstvisie VNOG);
 - *Ademluchtwerkplaatsen* (aangewezen in Toekomstvisie VNOG).
22. Gezocht is hierbij (door een kleine groep van financials en vastgoedmedewerkers van gemeenten en VNOG) naar een werkbare, dus eenvoudige definitie van de regionale functies. Hierbij is ook gekeken naar de financiële omvang, om geen ingewikkelde afspraken te maken over geringe kostensoorten.
23. Het betreft hier dus de kosten van onderhoud voor de regionale kantoorfuncties, en de conform Toekomstvisie van de VNOG aangewezen werkplaatsen voor onderhoud voertuigen en ademluchtwerkzaamheden en overige niet-remise ruimtes.
24. De kosten van het onderhoud aan de “gewone” kazernes zonder regionale functie, inclusief werkplekken voor de postcommandant / bevelvoerder en de kantine / opleidingsruimte, komen geheel voor rekening van de gemeenten.
25. Voor de zogenaamde werklocaties worden de remisedelen-niet-voor-de-werkplaatsen als gemeentelijk bestempeld, alsmede de kantoorruimte voor de postcommandant/bevelvoerder en de kantine/opleidingsruimte.
26. Voor gebouwen met een regionale functie waarin naast de brandweer andere taken zijn ondergebracht (bijvoorbeeld een werf) wordt voor de kostenverdeling een maatwerkoplossing gezocht (afhankelijk van de mate waarin de functies fysiek gescheiden zijn) voor eventueel “gedeelde m2 respectievelijk voorzieningen”. Deze wordt bestuurlijk door gemeenten en VNOG vastgelegd.
27. Sommige kazernes, ook zonder regionale kantoorfunctie, worden meer dan andere gebruikt voor opleidingen, of er worden gebruikt voor bijeenkomsten of als tijdelijke werkplekken voor beroepsmedewerkers. Dit veroorzaakt niet of nauwelijks onderhoudskosten of andere exploitatiekosten. Een vergoeding hiervoor aan gemeenten wordt daarom niet voorgesteld, om zaken niet nodeloos ingewikkeld te maken.
28. Praktische uitwerking van kostentoerekening aan VNOG bij regionale functies:
 - a. De gebouwgebonden kosten van deze kazernes zijn:
 - i. Rente en afschrijving
 - ii. Jaarlijks onderhoud (dagelijks, storingen & klachten, preventief & vervanging)
 - iii. Groot onderhoud (conform onderhoudscyclus)
 - iv. Overig (verzekeringen, zakelijke eigenaarslasten)
 - b. De jaarlijkse kosten van deze componenten worden opgenomen in de begroting van de gemeente. Voor groot onderhoud gebeurt dit veelal in de vorm van een jaarlijkse dotatie aan een voorziening. Op basis van de m2 (BVO) verdeling van gemeentelijke versus regionale functies in de kazerne, wordt de door de VNOG te betalen vergoeding (regiokantoor, werkplaatsen) berekend. Deze wordt in de VNOG begroting opgenomen en jaarlijks geïndexeerd, conform de bij de VNOG vastgestelde methodiek.

- c. De door de VNOG te vergoeden bedragen, vervangen de vergoeding die betreffende gemeenten nu voor de regionale *kantoorfuncties* van de VNOG ontvangen (zoals vastgelegd in bijlage 4 van de Kadernota 2020-2023).
- d. Bovengenoemde werkwijze geldt voor de huidige en toekomstige (renovaties, vervanging, nieuwbouw, etc.) kosten van de regionaal gebruikte opstallen.
- e. De kosten van afzonderlijke ingrepen, die evident geheel zijn toe te schrijven aan hetzij de gemeente, hetzij de VNOG worden uiteraard niet op basis van m2 verdeeld.

Afspraak 9. en 10. Onderhoudskosten onderscheiden

29. We onderscheiden een aantal soorten onderhoudswerkzaamheden en -kosten:

- Calamiteiten
- Dagelijks / klachten en storingen;
- Preventief- / vervanging-onderhoud
- Groot onderhoud

30. Calamiteitenonderhoud: Schade aan een gebouw of onderdelen daarvan, veroorzaakt door bijvoorbeeld extreem weer en/of verborgen gebreken, of ontstaan door de gebruiker (bijvoorbeeld een roldeur eruit rijden) is uiteraard niet begroot. Ter voorkoming van grotere schade moet snel worden ingegrepen, dit vereist onmiddellijk overleg tussen de gemeenten en de VNOG (**afsprak 9**). De eerste maatregelen om erger te voorkomen zullen niet gepaard gaan met grote uitgaven. De VNOG zoekt direct contact met de gemeente, indien zij als eerste de schade waarneemt. Als de gemeente dan niet bereikbaar is, zal de VNOG opdracht geven om *schadebeperkende* maatregelen uit te laten voeren (**afsprak 10**). De VNOG informeert de gemeentelijke gebouwbeheerder z.s.m. (in principe uiterlijk de eerstvolgende werkdag). Daarnaast moeten zo snel mogelijk afspraken over kosten en (indien van toepassing) afwikkeling van de schade richting verzekeraar gemaakt worden. Opdrachten tot het feitelijk en definitief *herstel van de schade* zullen normaliter door de gemeente worden gegeven. VNOG en gemeenten maken afspraken over het voorkomen van schades aan de kazernes door de gebruiker en over de afwikkeling hiervan (procedure) bij de verzekeraar van de gemeente (opstalverzekering). De verzekeringspecialisten van de VNOG en gemeenten hebben daartoe nader overleg.
31. Klachten en storingenonderhoud: Dit wordt opgenomen in het door de gemeente vastgestelde MJOP. Dit is veelal geen grote kostenpost. De kosten zijn bovendien niet beïnvloedbaar.
32. Preventief- en vervangingsonderhoud: Vooraf opgenomen en begroot in MJOP. Deze werkzaamheden zijn vaak vastgelegd in onderhoudscontracten.
33. Groot onderhoud: Vooraf opgenomen en begroot in MJOP; het betreft werkzaamheden die niet ieder jaar plaatsvinden, maar volgens onderhoudscycli.

Afspraak 11. en 12. en 13. Facilitaire kosten, Energie en Inrichting

34. Afspraak 11 stelt dat de uitvoering en bekostiging van bepaalde facilitaire taken door VNOG geschiedt. De VNOG neemt de kosten met ingang van 2023 in de begroting op (begrotingswijziging). Een eerste schatting van de omvang van de extra kosten die in de begroting van de VNOG vallen, komt uit op € 2,3 miljoen per jaar. Om hier een betere inschatting van te maken, maakt de VNOG nog gebruik van informatie van alle gemeenten en zal hier landelijke kengetallen en normen bij betrekken. Ook omdat dit een nieuwe werkwijze is, kunnen de werkelijke werkzaamheden en cijfers aanleiding geven tot het bijstellen van deze Regeling en de begroting; dit geschiedt via de reguliere P&C-cyclus. De kosten worden integraal onderdeel van de VNOG-begroting en worden op begrotings- en rekeningbasis via de algemene verdeelsleutel gedragen door de deelnemende gemeenten. De gemeentelijke bijdrage zal hierdoor stijgen; hier staat tegenover dat de gemeenten de facilitaire kosten voor de kazernes kunnen schrappen uit de gemeentelijke begroting. Grosso modo verloopt dit voor de gemeenten daarom budgettair neutraal. Over de overdracht c.q. beëindiging van nog lopende facilitaire contracten maken de VNOG en de

- gemeente(n) nadere afspraken. Voor gebouwen met een regionale functie waarin naast de brandweer andere taken zijn ondergebracht (bijvoorbeeld een werf) wordt voor de verdeling van facilitaire kosten een maatwerkoplossing gezocht (afhankelijk van de mate waarin de verschillende functies fysiek gescheiden zijn).
35. De onderdelen die tot de facilitaire kosten van de VNOG gerekend kunnen worden en de demarcatie omtrent de onderhoudskosten staan in bijlage 2 (“Werklijst”).
36. Energie/duurzaamheidsmaatregelen:
- De VNOG stelt vast dat er binnen haar werkgebied grote verschillen zijn in de verduurzamingsgraad van de verschillende panden. Het is dan ook niet reëel, te verwachten dat oudere panden op korte termijn door de gemeenten op een gelijk niveau getrokken worden, met recent, duurzaam gebouwde, panden.
 - De gemeente als gebouweigenaar dient te voldoen aan wettelijke verplichtingen ten aanzien van duurzaamheid; de gemeente zelf is verantwoordelijk en bepaalt zelf hoe met deze verplichtingen om te gaan.
 - Om bovengenoemde redenen blijven de energielasten en duurzaamheidsinvesteringen voor rekening van de gemeenten, met uitzondering van de regionale panden (**afpraak 12**). Daar zal, gelijk aan de verdeling van onderhoudskosten (afpraak 8), een verrekening plaatsvinden van de energielasten op basis van m² en - na onderlinge afstemming vooraf over voorgenomen investeringen in duurzaamheid - een verrekening wat betreft de lasten van deze duurzaamheidsinvesteringen op basis van m².
 - Ondertussen dient de VNOG als gebruiker energiezuinig te werken. Hier moeten afspraken over worden gemaakt door de VNOG en de gemeente. Het kan immers niet zo zijn dat op de posten de kachel heel hoog wordt opgestookt en dat de gemeente hiervoor moet betalen. Het betreft afspraken over gedrag en over de aanschaf van energiezuinige apparatuur (koelkasten Personeelsverenigingen, en dergelijke).
37. Inrichting: De vervangingskosten van meubilair, vloerbedekking, gordijnen en screens, etc. zijn nog niet volledig in de begroting van de VNOG opgenomen.
38. De grootste facilitaire kostenposten zullen per post worden geregistreerd. **Afspraak 13** is dat de eerste 2 jaar de facilitaire kosten specifiek zullen worden gemonitord door het FAO. De reden is dat de gemeenten op deze wijze zicht houden op deze kosten(ontwikkeling) bij de VNOG, nu deze taken naar de regio worden overgedragen. In het kader van de P&C documenten kan het FAO hieromtrent adviseren.

Afspraak 14. Uniform toegangsbeheer

39. De VNOG streeft naar uniformiteit in het toegangsbeheer. Dit zal ingrijpen op de wijze waarop toegang tot het pand wordt verkregen (middels sleutel, toegangspas, etc.), maar zal ook daaraan gekoppeld aanpassingen vergen aan de inbraakinstallatie (voor zover aanwezig). Het gaat niet alleen om fysieke veiligheid, maar ook om informatieveiligheid.
40. De VNOG zal een voorstel hieromtrent opstellen. Voorwaarde zal zijn dat de gemeente als gebouweigenaar, te allen tijde toegang heeft tot het gebouw en alle zich daarin bevindende ruimtes. De VNOG zorgt dat gemeentes dus beschikken over minimaal één exemplaar van sleutel, toegangspas etc. VNOG zorgt ervoor dat de gemeentes met deze sleutel, toegangspas enz., alleen toegang hebben tot de panden in eigendom van de betreffende gemeente. De noodzakelijke documentatie over het toegangsbeheer wordt gedeeld met de gemeenten.
41. De VNOG neemt de kosten van deze aanpassingen voor haar rekening (**afspraak 14**).

Afspraak 15. Voorzieningen en aanpassingen op initiatief van de VNOG

42. Het is mogelijk dat de VNOG op alle of enkele van de kazernes aanpassingen doet, bijvoorbeeld op het gebied van internetverbindingen of als gevolg van besluiten van het algemeen bestuur van de VNOG.

43. De initiële en structurele kosten en de dekking van deze aanpassingen in de kazernes moeten uiteraard vooraf begroot worden (**afspraken 15**). Het ligt voor de hand dat de kosten gedragen worden door de VNOG: bijvoorbeeld connectivity als facilitaire kosten en een vereiste voor de regio. De noodzakelijke documentatie over deze aanpassingen en voorzieningen wordt gedeeld met de betreffende gemeente(n).
44. Bij aanpassingen aan alle kazernes (zoals bij één systeem van toegangsbeheer of connectivity) zullen de (investering) kosten in de begroting van de VNOG worden opgenomen.

Afspraak 16. Escalatiemodel

45. Wat betreft afspraak 2 en 5:
 - a. Een MJOP dient conform BBV (Besluit begroting en verantwoording) minstens om de 5 jaar te worden geactualiseerd. Deze actualisatie wordt gebaseerd op een inspectie door een extern bureau (zoals de in 2021 uitgevoerde nulmeting).
 - b. Indien (een) gemeente(n) blijkens deze inspectie c.q. het MJOP en herhalingsonderzoek naar de onderhoudsstaat van de kazernes niet voldoet (voldoen) aan de wettelijke eisen (conform bovengenoemde uitgangspunten) is escalatie naar bestuurlijk niveau nodig. De uitkomst van dit overleg kan zijn dat een handhavende instantie verzocht wordt om een inspectie c.q. een aanwijzing.
 - c. De VNOG beschikt niet over een machtsmiddel om uitvoering van de werkzaamheden af te dwingen, maar kan wel het initiatief nemen tot een handhavingsverzoek. Uiteraard heeft dit in het geheel niet de voorkeur.

Bijlage 1. bij Regeling Demarcatie taken en kosten kazernes 2022

Objectenlijst

	Gemeente	Kazerne	Adres
1	Aalten	Aalten	Tramstraat 1, 7121 DD Aalten
2	Aalten	Dinxperloo	Nieuwstraat 2, 7091 DG Dinxperloo
3	Berkelland	Borculo	Haarloseweg 2-02, 7271 BT Borculo
4	Berkelland	Eibergen	Nijverheidsstraat 2, 7151 HN Eibergen
5	Berkelland	Neede	Oude Eibergseweg 20, 7161 RN Neede
6	Berkelland	Ruurlo	Groenloseweg 10a, 7261 AN Ruurlo
7	Oost Gelre	Groenlo	Oude Winterswijkseweg 20, 7141 DG Groenlo
8	Oost Gelre	Lichtenvoorde	Vragenderweg 5, 7131 NS Lichtenvoorde
9	Winterswijk	Winterswijk	Europark 16, 7102 Winterswijk
10	Hatterum	Hatterum	Verlengde Parklaan 36, 8051 VB Hatterum
11	Elburg	Elburg	Oostendorperstraatweg 8, 8081 RK Elburg
12	Oldebroek	Oldebroek	Spronksweg 12, 8096 AP Oldebroek
13	Oldebroek	Wezep	Rondweg 15, 8091 XA Wezep
14	Heerde	Heerde	Rhijnsburglaan 52, 8181 XT Heerde
15	Heerde	Wapenveld	W.H. van de Pollstraat 48, 8191 DA Wapenveld
16	Epe	Epe	Kweekweg 1, 8161 PE Epe
17	Epe	Oene	Dorpsstraat 5, 8167 NK Oene
18	Epe	Vaassen	Laan van Fasma 69, 8171 KH Vaassen
19	Voorst	Terwolde	Dorpsstraat 57, 7396 AL Terwolde
20	Voorst	Twello	Jupiter 2, 7391 RK Twello
21	Voorst	Voorst	Wilhelminaweg 24, 7383 CA Voorst
22	Apeldoorn	De Maten	Beatrijsgaarde 2, 7329 BK Apeldoorn
23	Apeldoorn	Centrum	Vosselmanstraat 203, 7311 CL Apeldoorn
24	Apeldoorn	Saba/Post Zuid	Saba 6, 7332 BH Apeldoorn
25	Apeldoorn	Beekbergen	Jan van Schaffelaarweg 2, Beekbergen
26	Apeldoorn	Hoenderloo	Brinkenberweg 6, 7351 BD Hoenderloo
27	Apeldoorn	Hoog Soeren	Hoog Soeren 142, 7346 AH Hoog Soeren
28	Apeldoorn	Klarenbeek	Klarenbeekseweg 127a, 7381 BE Klarenbeek
29	Apeldoorn	Loenen	Leeuwenbergweg 13, 7371 AL Loenen
30	Apeldoorn	Uddel	Uttlochweg 8, 3888 LK Uddel
31	Apeldoorn	Ugchelen	G.P. Duuringlaan 13, 7339 BS Ugchelen
32	Oud IJsselstreek	Gendringen	Nijverheidsweg 27, 7081 AE Gendringen
33	Oud IJsselstreek	Sivolve	De Breide 74, 7064 AT Sivolve
34	Oud IJsselstreek	Varsseveld	Klaproosstraat 28, 7051 ZH Varsseveld
35	Doetinchem	Doetinchem	Stokhorstweg 1, 7006 Doetinchem
36	Doetinchem	Wehl	Didamseweg 26, 7031 AM Wehl
37	Bronckhorst	Steenderen	Doctor A. Ariansstraat 33b, Steenderen
38	Bronckhorst	Vorden	Rondweg 6, 7251 RV Vorden
39	Bronckhorst	Zelhem	Industriepark 2, 7021 BL Zelhem
40	Bronckhorst	Hengelo	Zelhemseweg 27, 7255 PT Hengelo
41	Montferland	Bergh	Zeddamsseweg 77, 7041 CN 's-Heerenberg
42	Montferland	Didam	Burgemeester Kronenburglaan 6, Didam
43	Harderwijk	Harderwijk	Maltezerlaan 1, 3842 AZ Harderwijk
44	Harderwijk	Hierden	Ooster Mheenweg 6, 3849 PB Hierden
45	Ermelo	Ermelo	Oude Telgterweg 181, 3853 EC Ermelo
46	Nunspeet	Nunspeet	Elburgerweg 13, 8071 TA Nunspeet
47	Nunspeet	Elspeet	Vierhouterweg 22a, 8075 BJ Elspeet
48	Putten	Putten	Kelnarijstraat 10 A, 3881 CB Putten
49	Lochem	Almen	Berkelweg 2a, 7218 AS Almen
50	Lochem	Barchem	Van Damstraat 2, 7244 BJ Barchem
51	Lochem	Gorssel	Hoofdstraat 14a, 7213 CV Gorssel
52	Lochem	Lochem	Albert Hahnweg 7, 7242 EA Lochem
53	Lochem	Laren	Zutphenseweg 22, 7245 BL Laren
54	Brummen	Brummen	Oude Eerbeekseweg 44, 6971 BM Brummen
55	Brummen	Eerbeek	Smeestraat 4A, 6961 DH Eerbeek
56	Zutphen	Zutphen	Gerard Doustraat 129, 7204 EW Zutphen

Bijlage 2 bij Regeling Demarcatie taken en kosten kazernes 2022

Werklijst onderhoud

Demarcatie van onderhoudswerkzaamheden tussen gemeente en VNOG

25 oktober 2021

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
10	Algemeen			
	Hygiëne	- anti houtwormbehandeling	•	
		- ongediertebestrijding, wespen, muizen, ratten		•
		- boktor, schimmels, zwammen		•
		- preventieve maatregelen i.v.m. ongediertebestrijding		•
	Schoonmaak	- inwendige van het gebouw		•
	Glasbewassing	- uitwendig exclusief kozijnen en panelen		•
	Inventarisschade	- aangifte politie		•
		- aangifte verzekering en afhandeling		•
	Gebouwschade, (brand, storm en water)	- aangifte politie	•	
		- aangifte verzekering en afhandeling (herstellen schade)	•	
	Vandalisme, inbraak	- aangifte politie		•
		- afhandeling eenvoudige schade	•	
		- afhandeling gecompliceerde schade (aan casco)	•	
	Graffiti (zie ook gevels)	- buitenzijde gebouw	•	
		- binnenzijde gebouw		•
	Versiering	- vlaggen, banners en spandoeken		•
	Kunstwerk	- onderhoud		•
	Verzekeringen	- casco-, opstal-, brandverzekering	•	
		- inboedel e.d.		•
Belastingen	- onroerende zaakbelasting (gebruikersgedeelte)		•	
	- waterschaps- of polderlasten		•	
13	Vloeren op grondslag			
	Betonvloer op zand (in pandig)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
	Natuursteen vloer op zand (in pandig)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
	Betontegels op zand (in pandig)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
	Betonklinkers op zand (in pandig)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
	16	Funderingsconstructie		
Funderingsconstructie algemeen		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken (dekking wapening onvold. o.d.)	•	

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG	
21	Buitenwanden	Gesloten gevel metselwerk (incl. voegwerk en dilataties)			
		- reinigen	•		
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•		
			- herstellen structurele gebreken	•	
		Gesloten gevel beton			
		- reinigen	•		
		- schilderen	•		
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•		
		- vervangen	•		
		Gesloten gevel glas (constructief)			
		- reinigen		•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•		
		- vervangen	•		
		Gesloten gevel stucadoorswerk			
		- beschadigingen (incl. krimpscheuren) herstellen	•		
		Systeem gevel hout			
		- reinigen	•		
		- schilderen	•		
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•		
		- vervangen	•		
		Systeem gevel metaal			
	- reinigen / waxen	•			
	- schilderen	•			
	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•			
	- vervangen	•			
	Systeem gevel aluminium				
	- reinigen / waxen	•			
	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•			
	- vervangen	•			
	Systeem gevel glas				
	- reinigen		•		
	- kapotte ruiten vervangen (anders dan stormschade)	•			
	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•			
	- vervangen	•			
	Glazenwasinstallatie				
	- onderhouden	•			
	- keuren en certificeren	•			
	- vervangen	•			
	Gevelisolatie				
	- repareren	•			
	- vervangen	•			
22	Binnenwanden	Binnenwanden massief			
		- reinigen		•	
		- schilderen		•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•		
		- herstellen structurele gebreken	•		
		Systeemwanden vast hout			
		- reinigen		•	
- schilderen		•			
- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•				
- herstellen structurele gebreken	•				

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
	Systeemwanden vast metaal	- reinigen		•
		- schilderen		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
	Systeemwanden vast glas	- reinigen		•
		- kapotte ruiten vervangen		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Systeemwanden verplaatsbaar panelen	- reinigen		•
		- gangbaar houden hang- en sluitwerk		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Systeemwanden verplaatsbaar vouw wand	- reinigen		•
		- gangbaar houden hang- en sluitwerk		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Systeemwanden verplaatsbaar zak wand	- reinigen		•
		- gangbaar houden hang- en sluitwerk		•
		- jaarlijkse keuring	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- vervangen	•	
23	<u>Vloeren</u>			
	Vloeren constructief	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
	Balkon buiten	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
	Galerij buiten	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
	Bordes	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
	Vloeistofdichte vloeren binnen en buiten	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
24	<u>Trappen en hellingen</u>			
	Trappen binnen en buiten (incl. leuningen en balusters)	- reinigen		•
		- schilderen buiten	•	
		- schilderen binnen		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
	Hellingen binnen en buiten	- hellingbaanverwarming	•	
		- reinigen		•
		- schilderen buiten	•	
		- schilderen binnen		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Ladders en klimijzers binnen en buiten	- keuren	•	
		- schilderen buiten	•	
		- schilderen binnen		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
26	<u>Vloerconstructie</u>			
	Vloerconstructie	- onderhouden, repareren	•	
		- vervangen	•	
	Cementdekvloer	- onderhouden, repareren	•	
		- vervangen	•	
27	<u>Daken</u>			
	Dakconstructie vlak / hellend	- preventieve ongediertebestrijding	•	
		- anti houtwormbehandeling	•	
		- schilderen	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Dakrandconstructie	- schilderen	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Gootconstructie	- schilderen	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Prefab luifel	- schilderen	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
28	<u>Hoofdraagconstructie</u>			
	Skeletdeel algemeen (kolom / ligger/spant)	- schilderen buiten	•	
		- schilderen binnen		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
31	<u>Buitenwandopeningen</u>			
	Kozijnen (ramen, deuren, beglazing, hang- en sluitwerk, tochtprofielen, vensterbanken, dorpels e.d.)			
		- reinigen beglazing excl. kozijnen en panelen		•
		- kapotte ruiten vervangen	•	
		- schilderen buiten	•	
		- schilderen binnenzijde		•
		- waxen aluminium / kunststof kozijnen	•	
		- gangbaar houden hang- en sluitwerk		•
		- herstellen incidentele gebreken	•	
		- vervangen defect hang- en sluitwerk	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Zonwering buiten			
		- reinigen		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Automatische deuren (schuifdeur, garagedeur, tourniquet, roldeur en overheaddeur)			
		- jaarlijkse keuring	•	
		- opheffen storingen	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Vliesgevel hout			
		- schilderen	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Vliesgevel aluminium			
		- reinigen / waxen	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Vliesgevel glas			
		- reinigen		•
		- kapotte ruiten vervangen	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- vervangen	•	
32	<u>Binnenwandopeningen</u>			
	Kozijnen (ramen, deuren, beglazing, hang- en sluitwerk, tochtprofielen, vensterbanken, dorpels e.d.)			
		- reinigen beglazing		•
		- kapotte ruiten vervangen		•
		- schilderen		•
		- gangbaar houden hang- en sluitwerk		•
		- herstellen incidentele gebreken	•	
		- vervangen defect hang- en sluitwerk	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Zonwering binnen			
		- reinigen		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Automatische deuren (schuifdeur, garagedeur, tourniquet, roldeur en overheaddeur)			
		- jaarlijkse keuring	•	
		- opheffen storingen	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- vervangen	•	

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
33	<u>Vloeropeningen</u>			
	Vloerluik (kruipluik, luik meterput)			
		- toegang schoonhouden		•
		- gangbaar houden hang- en sluitwerk		•
		- herstellen incidentele gebreken	•	
		- vervangen defect hang- en sluitwerk	•	
		- vervangen	•	
	Vloerrooster			
		- reinigen		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- vervangen	•	
34	<u>Balustrades / leuning</u>			
	Balustrade binnen / buiten			
		- schilderen buiten	•	
		- schilderen binnen		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
	Leuning binnen / buiten			
		- schilderen buiten	•	
		- schilderen binnen		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
37	<u>Dakopeningen</u>			
	Dakraam (hellend dak)			
		- reinigen beglazing		•
		- kapotte ruiten vervangen	•	
		- schilderen	•	
		- gangbaar houden hang- en sluitwerk		•
		- herstellen incidentele gebreken	•	
		- vervangen defect hang- en sluitwerk	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Dakkapel			
		- reinigen beglazing		•
		- kapotte ruiten vervangen	•	
		- schilderen	•	
		- gangbaar houden hang- en sluitwerk		•
		- herstellen incidentele gebreken	•	
		- vervangen defect hang- en sluitwerk	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Lichtkoepel			
		- reinigen beglazing		•
		- kapotte ruiten vervangen	•	
		- gangbaar houden hang- en sluitwerk		•
		- herstellen incidentele gebreken	•	
		- vervangen defect hang- en sluitwerk	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
	Lichtstraat	- reinigen beglazing		•
		- kapotte ruiten vervangen	•	
		- schilderen	•	
		- gangbaar houden hang- en sluitwerk		•
		- herstellen incidentele gebreken	•	
		- vervangen defect hang- en sluitwerk	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Dakluik / rookluik	- gangbaar houden hang- en sluitwerk		•
		- herstellen incidentele gebreken	•	
		- vervangen defect hang- en sluitwerk	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Schoorsteen	- reinigen schoorsteenkanalen		•
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Ventilatiekapjes	- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
41	<u>Buitenwandafwerkingen</u>			
	Gevelafwerklaag (pleisterwerk, voegwerk, tegelwerk)	- schilderen	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Gevelbekleding	- schilderen	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Afdichtingen (kitvoegen, voegband, kunststof, loodslabben)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Gevelafdekking	- reinigen	•	
		- schilderen	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- vervangen	•	
42	<u>Binnenwandafwerkingen</u>			
	Afwerklaag (pleisterwerk, stucwerk, tegelwerk incl. kitvoegen, behang, houtwerk)	- schilderen		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken		•
		- vervangen	•	
	Systeem-, paneel-, schuif-, vouwwanden	- reinigen		•
		- onderhouden, repareren	•	
		- vervangen	•	
43	<u>Vloerafwerkingen</u>			
	Computervloer	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken		•
		- vervangen		•

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
	Afwerkvloer (tegelwerk incl. kitvoegen, natuursteen, cement dekvloer, giet-/troffelvloer, granito)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - vervangen	• •	
	Vloerbekleding (tapijt, vinyl, entreematten)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - vervangen		• •
	Sportvloeren	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - aanbrengen belijning - vernieuwen toplaag - vernieuwen - constructieve ondervloer	• • • • •	
	Plinten	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - vervangen	• •	
44	<u>Trap- en hellingafwerkingen</u>			
	Trapafwerklaag (tegelwerk, natuursteen)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - vervangen	• •	
	Trapbekleding (tapijt, vinyl, antislip strips, rubber)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - vervangen		• •
	Hellingafwerklaag (tegelwerk, natuursteen)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - vervangen	• •	
	Hellingbekleding (tapijt, vinyl)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - vervangen		• •
45	<u>Plafondafwerkingen</u>			
	Systeemplafond	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen (ook t.g.v. lekkage)	• • •	
	Plafondafwerklaag (pleisterwerk, stucwerk)	- schilderen buiten - schilderen binnen - herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • • • •	•
	Plafondbekleding (hout, metaal, hwc, kunststof, gipsplaat)	- schilderen buiten - schilderen binnen - herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • • • •	•
47	<u>Dakafwerkingen</u>			
	Vlakke dakafwerkingen (bitumineus, kunststof, zink, lood)	- bladvrij maken, vrijhouden van hemelwaterafvoeren - verhelpen lekkages - ontstoppen afvoeren - herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • • • • •	• •

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
	Geprofileerde dakafwerkingen (pannen, metaal, kunststof vezelcement)	- bladvrij maken, vrijhouden van hemelwaterafvoeren	•	•
		- verhelpen lekkages	•	
		- ontstoppen afvoeren		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Dakbekleding (ornamenten)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Dakaansluitingen (loodslab, loodloket, kunststof)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Groendak	- onderhouden, repareren	•	
		- vervangen	•	
	Dakgoten, kilgoten en verholten goten (mits valbeveiliging conform regelgeving aanwezig is)	- schoonhouden en ontstoppen		•
		- repareren en vervangen	•	
	Valbeveiliging dak	- reinigen en schoonhouden	•	
		- onderhouden, repareren	•	
		- vervangen	•	
		- inspecties en keuringen	•	
51	Warmteopwekking			
	Decentrale warmteopwekking gebouw gebonden (heather, straalkachel)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
		- keuring/onderhoud	•	
	Rookgasaf- toevoer	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Centrale warmteopwekking	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
		- keuring	•	
		- onderhoud	•	
	Warmtekrachtkoppeling (gas, diesel)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
		- keuring	•	
		- onderhoud	•	
	Brandstof opslag en distributie	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
	Natuurlijke verwarming (zonne energie installatie)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • •	
	Natuurlijke verwarming (bodempopslag WKO: monobron; bronpa(a)r(en): pompen, sensoren etc.)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen - vergunning Provincie	• • • •	
	Warmtepomp (water / lucht)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • •	
	Opstellings- /stookruimte algemeen (CV-ruimte)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken vervangen	• •	
52	Afvoeren			
	Dakgoten	- ontstoppen, vrij houden van blad / verontreiniging - herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • • •	•
	Hemelwaterafvoeren	- ontstoppen - herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • • •	•
	Riolering (tot aan het aansluitpunt op het gemeenteriool danwel op het hoofdriool, voor zover dat voor de gebruiker bereikbaar is)	- ontstoppen, doorspuiten - herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • • •	•
	Rioolpompen en pompputten	- ontstoppen, schoonhouden en onderhouden - reparatie en vervanging	• •	
	Putten en afvoeren op buitenterrein	- ontstoppen en schoonhouden - onderhouden, reparatie - vervanging	• • •	•
	Olie- en slibvangput, vetvangput	- ontstoppen en schoonhouden - ledigen - onderhouden, reparatie - vervanging	• • • •	• •

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG	
53	Water	Distributie voorziening (waterleiding)			
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•		
		- herstellen structurele gebreken	•		
		- vervangen	•		
		- legionella keuring en beheerplan en RI&E	•		
		- aanpassingen drinkwatersysteem voortvloeiend uit RI&E	•		
		- anti-legionellavoorzieningen (automatisch spoelsysteem, membraamfilter etc.)	•		
		- legionellepreventie (spoelen etc.)		•	
		- digitaal beheerssysteem, en beheer hiervan	•		
		- keerklep controles	•		
		- chemisch reinigen en desinfecteren (indien noodzakelijk)	•		
		Verwarming (boiler, geiser)			
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•		
		- herstellen structurele gebreken	•		
		- vervangen	•		
		- keuring/onderhoud	•		
		Water opslag			
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•		
		- herstellen structurele gebreken	•		
		- vervangen	•		
Drukverhoging					
- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•				
- herstellen structurele gebreken	•				
- vervangen	•				
Waterinstallatie (centrale mengkraan, watermeter, kranen, etc.)					
- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•				
- herstellen structurele gebreken	•				
- vervangen	•				
- beheer, opname, registratie watermeter	•				
54	Gassen (Aardgas)	Distributie voorzieningen (CV toestellen, aansluitingen, gaskranen, gasleidingen e.d.)			
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•		
		- herstellen structurele gebreken	•		
		- vervangen	•		
		Gasinstallatie (gasmeter, gasopslag)			
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•		
		- herstellen structurele gebreken	•		
		- vervangen	•		
		- keuring	•		
		- beheer, opname, registratie gasmeter	•		
		Vulvoorzieningen voor voertuigen			
		- onderhouden, repareren		•	
- vervangen		•			
Propaanvoorzieningen					
- onderhouden, repareren		•			
- vervangen		•			
55	Koude opwekking	Voor: bodemopslag WKO: monobron; bronpa(a)r(en): pompen, sensoren etc. & Warmtepomp (water / lucht): ZIE 51 WARMTE OPWEKKING			
		Distributie voorzieningen			
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•		
		- herstellen structurele gebreken	•		
- vervangen	•				

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
	Expansie voorzieningen	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • •	
	Koude overdracht	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • •	
	Koelmachine centraal	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen - preventief onderhoud - filter vervangen	• • • • •	
	Koelmachine decentraal	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen - preventief onderhoud - filter vervangen	• • • • •	
	Koelingslichaam	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • •	
56	<u>Warmtedistributie</u>			
	Distributie voorzieningen	- schilderen - herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • • •	•
	Expansie voorzieningen	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • •	
	Warmte overdracht	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • •	
	Verwarmingslichaam	- schilderen - herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • • •	•
	Warmte netwerken (bijv: stadsverwarming)	- algemeen	•	
57	<u>Luchtbehandeling</u>			
	Distributie voorziening	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • •	

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
	Luchttoevoerkast LBK	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen - preventief onderhoud (reinigen / desinfectie) - filters vervangen	• • • • •	
	Luchtafvoerkast LBK	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen - preventief onderhoud	• • • •	
	Nabehandeling LBK	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen - preventief onderhoud	• • • •	
	Warmte terugwinning (wamtewiel, kruisstroom wisselaar en twincoil etc.)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen - preventief onderhoud	• • • •	
	Kanalen, VAV-kleppen, sensoren	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen - preventief onderhoud	• • • •	
	Ventilator	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen - preventief onderhoud	• • • •	
	Stoomopweking	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen - preventief onderhoud	• • • •	
	Niet-gebouw gebonden installaties	- onderhouden en vervangen		•
58	<u>Regeling klimaat</u>			
	Zie ook: 67: Gebouwbeheersvoorzieningen			
	Regelkast klimaat	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • •	
	Regeling individueel	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • •	
59	<u>Mechanische installaties</u>			
	Ventilatioorosters	- schoonhouden - repareren - vervangen		• • •

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
	Installatie mechanische ventilatie	- onderhouden, repareren	•	
		- vervangen	•	
	Dak- en gevelventilatoren	- onderhouden, repareren	•	
		- vervangen	•	
61	<u>Centrale elektrische voorzieningen</u>			
	Noodstroom voorzieningen	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
		- preventief onderhoud	•	
		- keuren	•	
		- periodieke test	•	
	Noodstroom voorzieningen, niet gebouw gebonden installaties	- keuren		•
		- testen		•
		- onderhouden		•
		- vervangen		•
	Aarding algemeen	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
		- keuren	•	
	Bekabeling elektra	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
		- uitbreiding	•	
	Energie hoogspanning	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
		- keuren	•	
		- uitbreiding	•	
	Energie laagspanning	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
		- keuren	•	
		- uitbreiding	•	
	Bliksemafleider	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
		- keuren	•	
	PV-installatie (PV-panelen; bekabeling; dakdoorvoeren; omvormers etc.)	- schoonmaken PV-panelen	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
62	Krachtstroom	Krachtstroominstallatie		
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
63	Verlichting	- uitbreiding	•	
		Verlichting algemeen (sensoren, bedieningspanelen)		
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
		Verlichtingsarmaturen en lampen		
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
		- vervangen lampen incidenteel		•
		- replace lampen	•	
		Nood- en transparantverlichting		
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
		- preventief onderhoud	•	
- keuren	•			
- periodiek testen	•			
Terreinverlichting				
- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•			
- herstellen structurele gebreken	•			
- vervangen	•			
- vervangen lampen incidenteel		•		
- replace lampen	•			
64	Communicatie	GPS-installatie		
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken		•
		- herstellen structurele gebreken		•
		- vervangen		•
		Telefonie en databekabeling		
		- abonnement		•
		- onderhouden, herstellen		•
		- vervangen		•
		Intercom- en video-installatie		
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken		•
		- herstellen structurele gebreken		•
		- vervangen		•
		Antenne inrichting		
		- abonnement		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken		•
		- herstellen structurele gebreken		•
- vervangen		•		
CAI				
- abonnement		•		
- storingen verhelpen		•		
- vervangen		•		

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
	ICT: bekabeling; UPS 'sen; patchkasten; servers etc.	- storingen verhelpen - herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen		• • • •
65	Beveiliging			
	Brandmeldinstallatie	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen - testen (overeenkomstig wettelijke eisen) - keuren - preventief onderhoud	• • • • • •	
	Omroep- en ontruimingsinstallatie	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • •	
	Blusmiddelen decentraal	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen - keuren	• • • •	
	Blusmiddelen centraal	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen - keuren	• • • •	
	Gasblusinstallatie	- onderhouden, repareren - vervangen	• •	
	Sprinklerinstallatie	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen - testen (overeenkomstig wettelijke eisen)	• • • •	
	Branddoorvoeringen	- keuren - onderhouden - herstellen - vervangen	• • • •	
	Brandventilatie voorzieningen	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • •	
	Inbraaksigaleringsinstallatie	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen		• • •
	Toegangscontrolesysteem	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen		• • •

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
	Overige beveiliging (invalidentoilet noodsignaal, anti-klim)			
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
66	<u>Transport</u>			
	Personenliften			
		- preventief onderhoud/keuren	•	
		- storingen oplossen	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
		- telefoon en data t.b.v. doormelding	•	
	Goederenlift/overige			
		- preventief onderhoud/keuren	•	
		- storingen oplossen	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Liftmachinekamer			
		- schoonhouden		•
67	<u>Gebouwbeheersvoorzieningen</u>			
	GBS bediening en signalering			
		- storingen oplossen	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	GBS automatisering (software; pc; besturings modules; sensoren; etc.			
		- onderhoud software pakket (aanpassingen en updates)	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Regelinstallaties klimaat/sanitair op afstand			
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
69	<u>Elektrische installatie algemeen</u>			
	Groepenkast, bedrading, accu's, aarding, aardlekschakelaar			
		- herstellen gebreken	•	
		- onderhouden	•	
		- aanpassingen a.g.v. aanschaf apparaten door brandweer	•	
		- vervangen	•	
	Schade veroorzaakt door kortsluiting bij lampen en elektrisch apparaten			
		- herstellen	•	
	Wandcontactdozen, smeltzekeringen (incl. houders) en belinstallaties			
		- onderhouden, repareren	•	
		- vervangen	•	
	Hoofdzekering			
		- onderhouden, repareren	•	
		- vervangen	•	
	Bemetering			
		- beheer, opname, registratie elektrameter(s) (levering / teruglevering en bruto productie meter (PV-installatie))	•	

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
71	<u>Vaste verkeersvoorzieningen</u>			
	Vaste verkeersvoorzieningen (bewegwijzering)			
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken		•
		- herstellen structurele gebreken		•
		- vervangen		•
72	<u>Vaste gebruikersvoorzieningen</u>			
	Vaste gebruikersvoorzieningen (garderobe voorz., vaste meubilering etc.)			
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken		•
		- herstellen structurele gebreken		•
		- vervangen		•
73	<u>Vaste keukenvoorzieningen</u>			
	Vaste keuken (excl. apparatuur)			
		- gangbaar houden		•
		- herstellen gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Grootkeukeninstallatie			
		- gangbaar houden		•
		- herstellen gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Grootkeukeninstallatie opslag			
		- gangbaar houden		•
		- herstellen gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Grootkeukeninstallatie afzuiging			
		- gangbaar houden		•
		- herstellen gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Grootkeukeninstallatie bereiding			
		- gangbaar houden	•	
		- herstellen gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Grootkeukeninstallatie display / uitgifte			
		- gangbaar houden		•
		- herstellen gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Grootkeukeninstallatie reiniging			
		- gangbaar houden		•
		- herstellen gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Keuken apparatuur (niet gebouw gebonden): kookvoorziening; oven; magnetron; friteuse			
		onderhoud		•
		vervangen		•
	Keuken apparatuur overig: koelkasten; vriezers etc.			
		onderhoud		•
		vervangen		•
74	<u>Sanitair</u>			
	Normale sanitaire toestellen			
		- ontstoppen, ontkalken		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
	Nood sanitair (oog- nooddouche)	- ontstoppen, ontkalken - herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen		• • • •
	Sanitaire toestellen accessoires (kraan)	- ontstoppen, ontkalken - herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • •	•
	Sanitaire toestellen voor bijzonder gebruik (invalidenbeugels)	- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • •	
	Sanitaire middelen (toiletrolhouders, zeepdispensers, douchestangen etc.)	- vervangen		•
75	<u>Vaste onderhoudsvoorzieningen</u>			
	Interieur onderhoudsvoorzieningen (bv. stofzuiginstal.)	- ontstoppen, ontkalken - onderhoud - herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen		• • • • •
	Gevelonderhoudsvoorzieningen (gevellader, hangsteiger)	- onderhoud - keuringen - schilderen - herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • • • • •	
80	<u>Losse inventaris</u>			
	Alle losse inventaris	- onderhouden, herstellen - vervangen		• •
90	<u>Terrein</u>			
	Terrein opstallen	- schilderen buiten - schilderen binnen - herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • • • •	•
	Terrein omheiningen	- schilderen - herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • • •	
	Terreinverharding	- belijning - afdichtingen (vloei- of dichte verharding) - herstellen beschadigingen en incidentele gebreken - herstellen structurele gebreken - vervangen	• • • • •	

Nr.	Element	Activiteit	Gemeente	VNOG
	Terrein groenvoorziening	- onderhoud groen openbaar terrein	•	
		- onderhoud groen eigen terrein		•
	Riolering tot erfgrans	- ontstoppen, doorspuiten		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Riolering achter de erfgrans	- ontstoppen, doorspuiten	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Poort	- keuringen	•	
		- schilderen	•	
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken	•	
		- herstellen structurele gebreken	•	
		- vervangen	•	
	Inventaris (tafel, bank, vlaggenmast, rijwielstaander)	- schilderen		•
		- herstellen beschadigingen en incidentele gebreken		•
		- herstellen structurele gebreken		•
		- vervangen		•
	Winteraangelegenheden	- strooien van zout achter het hek		•
		- strooien van zout openbaar terrein	•	
		- sneeuwvrij houden terrein achter het hek		•
		- sneeuwvrij houden openbaar terrein	•	
-	Facilitaire kosten			
	De volgende onderdelen worden tot de facilitaire kosten van de VNOG gerekend:			
	Koffie/thee etc. (incl. automaten)			•
	Toiletartikelen			•
	Schoonmaak incl. glasbewassing (incl. kozijnen en panelen)			•
	Losse inventaris (niet zijnde de eigendommen van de personeelsverenigingen)			•
	Inpandige groenvoorziening			•
	Gordijnen/vitrage/binnen zonwering			•
	Automatisering: computerapparatuur incl. beamers, AV-middelen, etc.			•
	Kantoorartikelen			•
	Opslag brandgevaarlijke stoffen			•
	BHV-organisatie			•
	Leveren en onderhoud losse ladders en trappen			•
	Leveren en onderhoud AED's			•
	Leveren en onderhoud verbanddozen			•
	Alarmopvolging inbraak- en brandbeveiliging			•
	Leveren en onderhoud losse witgoed			•
	Leveren en onderhoud brandweer materialen			•
	Vaste inrichtingen door de gebruiker aangebracht, beheren en onderhouden (niet zijnde eigendommen v.d. personeelsverenigingen)			•
	Afvalverwijdering			•